

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра етнології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан історичного факультету

_____ Качараба С.П.

“30” ____ серпня ____ 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

_____ **Українська демонологія** _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
галузь знань _____ **03 Гуманітарні науки** _____
(шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність _____ **032. Історія та археологія** _____
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
освітній ступінь _____ **бакалавр** _____
(назва освітнього ступеня)
факультет _____ **історичний** _____
(назва факультету)

Львів – 2019 рік

Робоча програма з загальноуніверситетської вибіркової навчальної дисципліни **«Українська демонологія»** для студентів IV-го курсу спеціальності **032. Історія та археологія** (освітній ступінь – бакалавр). „27” серпня 2019 року – 15 с.

Розробники: **Галайчук Володимир Васильович** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри етнології Львівського національного університету імені Івана Франка, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри етнології

Протокол від “30” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри етнології

_____ (проф. Сілецький Р. Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“30” серпня 2019 року

Схвалено Вченою радою історичного факультету
Протокол від “30” серпня 2019 року № 1

“30” серпня 2019 року Голова _____ (проф. Качараба С.П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	<u>Галузь знань</u> 03 Гуманітарні науки <u>(шифр і назва)</u>	Нормативна (за вибором)	
	<u>Напрямок підготовки</u> <u>(шифр і назва)</u>		
Модулів – 2	<u>Спеціальність:</u> 032. Історія та археологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		VIII-й	VIII-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		52 год.	26 год.
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		38 год.	64 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – **52/38**

для заочної форми навчання – **26/64**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою пропонованого навчального курсу є, використовуючи найновіші здобутки етнологічної, фольклористичної та етнолінгвістичної наук, сформувані у майбутніх істориків-гуманітаріїв знання про український демонімікон та можливі шляхи його формування. Ця колоритна ділянка традиційної духовної культури українців та слов'ян загалом є яскравою ілюстрацією “живої старовини” і має непересічне значення для дослідників. В теоретичній частині курсу розкривається значення термінів демонологія, демонологічні персонажі, їхня класифікація, подається загальний огляд категоріального поділу демонологічних мотивів.

Виклад курсу супроводжується характеристикою літератури й джерел з відповідної тематики, висвітленням наукового доробку вчених-етнографів та етнологів у царині української демонології.

Завдання: розглянути предмет, об'єкт, предметну базу, теорію, історію, методику опису матеріалу.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати: загальні й регіональні особливості української нижчої міфології (демонології);

вміти:

- критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, фактологічний матеріал, виокремлювати більш і менш вартісні джерела і літературу;
- аналізувати й оцінювати прикметні риси та функції окремих персоналій українського демонімікону.
- за набором ознак ідентифікувати того чи іншого міфологічного персонажа.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНИ. ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА МЕТОДОЛОГІЯ.

Тема 1. Вступ до демонології. Предмет і об'єкт дослідження. Загальна характеристика народної демонології українців. Проблема класифікації народної демонології.

Тема 2. Увага до народної демонології українців у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ПЕРСОНАЖІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОНОЛОГІЇ

Тема 3. Традиційні уявлення українців про “нечисту силу”. Чорт як характерний представник “нечистої сили” в демонології українців.

Тема 4. Душі покійних у системі української демонології.

Тема 5. Русалки в уявленнях та повір'ях українців.

Тема 6. Демонологічні уявлення українців про домовика.

Тема 7. Демонологічні уявлення українців про духа-збагачувача.

Тема 8. Вірування українців про відьом, упирів та вовкулаків.

Тема 9. Вірування українців про знахарів, ворожбитів, чарівників, мольфарів та ін.

Тема 10. Градобурники у демонології українців Вірування українців про майстрів-будівельників, мельників, ковалів, музикантів, пастухів та ін. “непростих” за професійною ознакою.

Тема 11. Природні об'єкти (гори, річки, скелі) у відображенні традиційного народного світогляду.

Тема 12. Рослинний і тваринний світ крізь призму демонологічних уявлень українців.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНИ. ІСТОРИОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА МЕТОДОЛОГІЯ												
Тема 1. Вступ до демонології. Предмет і об'єкт дослідження. Загальна характеристика народної демонології українців. Проблема класифікації народної демонології.	7	4				3	7	2				5
Тема 2. Увага до народної демонології українців у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників.	9	6				3	9	2				7
Разом за змістовим модулем 1	16	10				6	16	6				10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СЛОВ'ЯНСЬКА НАРОДНА ДЕМОНОЛОГІЯ												
Тема 3. Традиційні уявлення українців про “нечисту силу”. Чорт як характерний	7	4				3	7	2				5

представник “нечистої сили” в демонології українців.												
Тема 4. Душі покійних у системі української демонології.	7	4				3	7	2				5
Тема 5. Русалки в уявленнях та повір'ях українців.	11	6				5	11	2				9
Тема 6. Демонологічні уявлення українців про домовика.	7	4				3	7	2				5
Тема 7. Демонологічні уявлення українців про духа- збагачувача.	7	4				3	7	2				5
Тема 8. Вірування українців про відьом, упирів та вовкулаків.	7	4				3	7	2				5
Тема 9. Вірування українців про знахарів, ворожбитів, чарівників, мольфарів та ін.	7	4				3	7	2				5
Тема 10. Градобурники у демонології українців Вірування українців про майстрів-	7	4				3	7	2				5

будівельників, мельників, ковалів, музикантів, пастухів та ін. “непростих” за професійною ознакою.												
Тема 11. Природні об’єкти (гори, річки, скелі) у відображенні традиційного народного світогляду.	7	4				3	7	2				5
Тема 12. Рослинний і тваринний світ крізь призму демонологічних уявлень українців.	7	4				3	7	2				5
Разом за змістовим модулем 2	74	12				32	74	20				54
Усього годин	90	52				38	90	26				64

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до демонології. Предмет і об’єкт дослідження. Загальна характеристика народної демонології українців. Проблема класифікації народної демонології.	4
2.	Тема 2. Увага до народної демонології українців у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників.	6
3.	Тема 3. Традиційні уявлення українців про “нечисту силу”. Чорт як характерний представник “нечистої сили” в демонології українців.	4
4.	Тема 4. Душі покійних у системі української демонології.	4
5.	Тема 5. Русалки в уявленнях та повір’ях українців.	6
6.	Тема 6. Демонологічні уявлення українців про домовика.	4
7.	Тема 7. Демонологічні уявлення українців про духа-збагачувача.	4

8.	Тема 8. Вірування українців про відьом, упирів та вовкулаків.	4
9.	Тема 9. Вірування українців про знахарів, ворожбитів, чарівників, мольфарів та ін.	4
10.	Тема 10. Градобурники у демонології українців Вірування українців про майстрів-будівельників, мельників, ковалів, музикантів, пастухів та ін. “непростих” за професійною ознакою.	4
11.	Тема 11. Природні об’єкти (гори, річки, скелі) у відображенні традиційного народного світогляду.	4
12.	Тема 12. Рослинний і тваринний світ крізь призму демонологічних уявлень українців.	4
	Усього годин	52

6. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
2.		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до демонології. Предмет і об’єкт дослідження. Загальна характеристика народної демонології українців. Проблема класифікації народної демонології.	3
2.	Тема 2. Увага до народної демонології українців у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників.	3
3.	Тема 3. Традиційні уявлення українців про “нечисту силу”. Чорт як характерний представник “нечистої сили” в демонології українців.	3
4.	Тема 4. Душі покійних у системі української демонології.	3
5.	Тема 5. Русалки в уявленнях та повір’ях українців.	5
6.	Тема 6. Демонологічні уявлення українців про домовика.	3
7.	Тема 7. Демонологічні уявлення українців про духа-збагачувача.	3
8.	Тема 8. Вірування українців про відьом, упирів та вовкулаків.	3
9.	Тема 9. Вірування українців про знахарів, ворожбитів, чарівників, мольфарів та ін.	3
10.	Тема 10. Градобурники у демонології українців Вірування українців про майстрів-будівельників, мельників, ковалів, музикантів, пастухів та ін. “непростих” за професійною ознакою.	3

11.	Тема 11. Природні об'єкти (гори, річки, скелі) у відображенні традиційного народного світогляду.	3
12.	Тема 12. Рослинний і тваринний світ крізь призму демонологічних уявлень українців.	3
13.	Усього годин	38

7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Предмет і об'єкт дослідження. Загальна характеристика народної демонології українців.
2. Проблема класифікації народної демонології.
3. Народна демонологія українців у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників.
4. Чорт як універсальний представник “нечистої сили” в демонології українців.
5. Душі покійних у системі української демонології.
6. Русалки в уявленнях та повір'ях українців.
7. Демонологічні уявлення українців про антропоморфного домовика.
8. Демонологічні уявлення українців про зооморфного домовика.
9. Демонологічні уявлення українців про духа-збагачувача.
10. Вірування українців про відьом.
11. Вірування українців про упирів.
12. Вірування українців про вовкулаків.
13. Вірування українців про ворожбитів, чарівників, мольфарів та ін.
14. Вірування українців про знахарів, шептух, повитух та ін.
15. Градобурники у демонології українців.
16. Вірування українців про майстрів-будівельників, мельників, ковалів, музикантів, пастухів та ін. “непростих” за професійною ознакою.
17. Природні об'єкти (гори, річки, скелі) у відображенні традиційного народного світогляду українців.
18. Природні явища (грим, блискавка, веселка, вихор) у відображенні традиційного народного світогляду українців.
19. Рослинний світ крізь призму демонологічних уявлень українців.
20. Тваринний світ крізь призму демонологічних уявлень українців.

8. Методи навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Українська демонологія» використовуються наступні методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для

передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

9. Методи контролю

У процесі вивчення дисципліни «Українська демонологія» використовуються методи поточного, проміжного та підсумкового контролю.

Поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю й активністю роботи на семінарських заняттях;
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять;
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань.

Проміжний контроль рівня знань студентів здійснюється за результатами підсумкової контрольної роботи зі змістових модулів.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється у формі заліку за результатами роботи у семестрі.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за поточну успішність становить 100.

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	
12	15	9	9	9	10	9	9	9	9	100

Сумарна оцінка (сума поточних і екзаменаційних балів) виставляється за 100 бальною шкалою (університету, національною та ECTS):

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Модульний контроль. Упродовж семестру будуть проведені дві модульні контрольні (максимальна оцінка за цей вид роботи – 50 балів).

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав менше ніж 21 бал, він вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти екзамен за талоном № 2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання.

Залік.

Залік, згідно з рішенням Вченої ради факультету, виставляється за результатами оцінювання модульних контрольних.

Шкала оцінювання знань:

90-100	–	відмінно	–	5	–	A
81-89	–	дуже добре	–	4	–	B
71-80	–	добре	–	4	–	C
61-70	–	задовільно	–	3	–	D
51-60	–	достатньо	–	3	–	E
21-50	–	допуск до заліку	–	2	–	FX
0-20	–	незадовільно	–	2	–	F

Сума балів після здачі по талону № 1, 2 (0-50) – незадовільно – 2 – FX

Сума балів після здачі по талону “К” (0-50) – незадовільно – 2 – F

12. Методичне забезпечення

Читанки для підготовки (електронний варіант).

13. Рекомендована література **Базова**

1. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях: Космогонічні українські народні погляди та вірування / Пер. з рос. Ю.Г.Буряка. – К.: Довіра, 1993.
2. Виноградова Л.Н. Народная демонология и мифо-ритуальная традиция славян. Москва, 2000 [Традиционная духовная культура славян / Современные исследования].
3. Войтович Н. Народна демонологія Бойківщини. – Львів: Сполом, 2015. – 228 с.
4. Галайчук В. Українська міфологія / іл. Т. Гущиної. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 288 с.
5. Гнатюк В. Знадоби до галицько-руської демонології // Етнографічний збірник. – Львів, 1904. – Т. XV. – 272 с.
6. Гнатюк В. Знадоби до української демонології. – Етнографічний збірник. – Львів, 1912. – Т. XXXIV. – 280 с.
7. Гнатюк В. Знадоби до української демонології. Вип. 1 // Етнографічний збірник. – Львів, 1912. – Т. XXXIII. – 237 с.
8. Гнатюк В. Нарис української міфології. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2000. 92 с.
9. Гнатюк В. Похоронні звичаї та обряди // Етнографічний збірник. – Львів, 1912. – Т. XXXI–XXXII. – С. 139–424.

Додаткова

10. Афанасьев А. Мифы, поверья и суеверия славян. Поэтические воззрения славян на природу: В 3 т. – Москва: Эксмо; СПб.: Terra Fantastika, 2002. – Т. 3. – С. 273.
11. Беларуская міфалогія: Энцыклапедычны слоўнік / С. Санько, Т. Валодзіна, У. Васілевіч і інш. Мінск, 2004.
- 12.
13. Виноградова Л. Н. Мифологический аспект полесской “русальной” традиции // Славянский и балканский фольклор. Духовная культура Полесья на общеславянском фоне. Москва, 1986. С. 88-135.
14. Виноградова Л. Н. Полесская народная демонология на фоне общеславянских данных // Восточнославянский этнолингвистический сборник. Исследования и материалы. Москва, 2001. С. 10-49.
15. Виноградова Л.Н. “Той, шчо лозами трясе”: полесские поверья о черте // Слово и культура (Памяти Никиты Ильича Толстого). – Москва: Индрик, 1998. – Т. 2. – С. 82-94.
16. Виноградова Л.Н. Региональные особенности полесских поверий о домовом // Славянский и балканский фольклор: Этнолингвистическое изучение Полесья. Москва, 1995. С. 142.

17. Влад М.М. Стрітенне: Книга гуцульських звичаїв і вірувань. – К.: Укр. письменник, 1992. – С. 144.
18. Возняк М. Народний календар із Овруччини 50 рр. XIX ст. в записі Михайла Пйотровського // Древліани: Збірник статей і матеріалів з історії та культури Поліського краю. Львів, 1996. С. 291-335.
19. Галайчук В. “Взаємини” людини та домовика у віруваннях українців Полісся // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2003. – Вип. 38. – С. 568-584.
20. Галайчук В. Демонологічна палітра бойків Старосамбірщини // Етнічна культура українців: Ювілейний збірник до 10-річчя кафедри етнології. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – С. 200.
21. Галайчук В. Демонологічні персонажі Середнього Полісся (за матеріалами експедицій) // Українська філологія: школи, постаті, проблеми: Збірник наукових праць Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня заснування кафедри української словесності у Львівському університеті. – Львів, 1999. – Ч. 2. – С. 471-485.
22. Галайчук В. Причинки до поліської демонології: вірування у домовика // Народознавчі Зошити. – Львів, 2006. – Ч. 3-4. – С. 457-464.
23. Галайчук В. Прозовий фольклор Київського Полісся // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1997. – Вип. 1: Київське Полісся. 1994. – С. 233.
24. Галайчук В. Уявлення про домашніх духів у селі Пороги Богородчанського району Івано-Франківської області (за польовими матеріалами) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2003. – Вип. 39-40. – С. 460.
25. Говірки Чорнобильської зони: Тексти / Упоряд. Гриценко П. Ю. та ін. Київ, 1996. С. 200.
26. Гриценко П. До проблеми лінгвістичного опису українського демонімікону // Хобзей Н. Гуцульська міфологія: Етнолінгвістичний словник. – Львів, 2002. – С. 6.
27. Гура А.В. Ласка (*Mustela nivalis*) в славянських народних представленнях // Славянський і балканський фольклор: Етногенетическая общность и типологические параллели. – Москва, 1984. – С. 130-159.
28. Гура А.В. Символика животної в славянській народній традиції. – Москва: Индрик, 1997. – 912 с. (Традиційна духовна культура славян / Сучасні дослідження).
29. Гура А.В., Левкієвська Е.Е. Волколак // Славянські древності: Етнолінгвістичний словник в 5-ти т. – М., 1995. – Т. 1: А-Г. – С. 418-420.
30. Давидюк В. Русалки і русальці // Віктор Давидюк. Крокове колесо. Нариси з історичної семантики українського фольклору. Київ, 2002. С. 133-136.
31. Зеленин Д. К. Избранные труды. Очерки русской мифологии: Умершие неестественной смертью и русалки / Вступ. ст. Н. И. Толстого; подгот. текста, коммент., указат. Е. Е. Левкієвської. Москва, 1995 [Традиційна духовна культура славян / Из истории изучения].

- 32.Иванов П.В. Кое-что о вовкулаках и по поводу их // Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991. – С. 505-511.
- 33.Кайндль Р.Ф. Гуцули: їх життя, звичаї та народні перекази. – Чернівці: Молодий буковинець, 2000. – С. 144;
- 34.Кісь О. Дівчина-русалка: зваба безодні (імпліцитний код) // Народознавчі зошити. Львів, 1996. С. 105-112 [Спец. вип. № 1: Студії з інтегральної культурології. Thanatos].
- 35.Костомаров Н. Славянская мифология // Костомаров М.І. Слов'янська міфологія. – Київ: Либідь, 1994.
- 36.Кравченко В. Звичаї в селі Забрідді та по де-яких інших, недалеко від цього села місцевосцях Житомирського повіту на Волині: Етнографічні матеріали, зібрані Кравченком Васильом. Житомир, 1920. С. 71.
- 37.Кутельмах К. Русалки в повір'ях поліщуків // Записки НТШ. Львів, 2001. Т. ССХІІ. Праці Секції етнографії і фольклористики. С. 87-153.
- 38.Левкиевская Е.Е. Вампир // Славянские древности: Этнолингвистический словарь в 5-ти т. – М., 1995. – Т. 1: А-Г. – С. 283-286.
- 39.Левкиевская Е.Е. Домовой // Славянские древности: Этнолингвистический словарь: В 5 т. – Москва, 1999. – Т. 2. Д-К. – С. 123.
- 40.Левкиевская Е.Е. Мифологические персонажи в славянской традиции. 1. Восточнославянский домовой // Славянский и балканский фольклор: Народная демонология. – Москва, 2000. – С. 96-161.
- 41.Левкиевская Е.Е. Низшая мифология славян // Очерки истории культуры славян. – Москва, 1996. – С. 184.
- 42.Левкович Н. Домовик (“годованець”) у демонологічних уявленнях бойків Сколівщини // Матеріали наукової конференції студентів історичного факультету 2004 р. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005. – С. 117.
- 43.Ляцкий Е.А. Представления белоруса о нечистой силе // Этнографическое обозрение. Москва, 1890. № 4.
- 44.Материалы к словарю полесской этнокультурной лексики (Опыт компьютерной обработки восточнославянской диалектной лексики) // Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы. Москва, 2001. С. 395. Чернігівська, Козелецький, Олбін.
- 45.Милорадович В. Українська відьма: Нариси з української демонології. К.: Веселка, 1993.
- 46.Никитина А.В. Русская демонология. – Санкт-Петербург: Изд-во Петерб. ун-та, 2006. – С. 90.
- 47.Онищук А. Матеріали до гуцульської демонології / Записав у Зелениці, Надвірнянського повіта, 1907 - 1908, Антін Онищук // Матеріали до українсько-руської етнології. – Львів, 1909. – Т. 11. – Ч. 2. – С. 1-139.
- 48.Персонажи славянской мифологии: Рис. словарь / Сост.: А.А. Кононенко, С.А. Кононенко; худ. В.А. Кононенко. – Киев: Корсар, 1993. – С. 197.
- 49.Полесские и северно-русские материалы о домовом / Сост. Левкиевская Е.Е. // Славянский и балканский фольклор. Москва, 2000. С. 383.
- 50.Полесский этнолингвистический сборник: Материалы и исследования. Москва, 1983.

51. Рыбаков Б.А. Язычество Древней Руси. – Москва, 1987. – С. 76.
52. Свидницький А. Великдень у подолян // Свидницький А. Роман. Оповідання. Нариси. Київ, 1985. С. 456.
53. Сівіцкі У.М. Русальная традыцыя беларусаў. Міфапаэтычная сістэма, тыпалагічныя паралелі. Мінск: Тэхналогія, 2006. 188 с.
54. Сілецький Р. “Входчини” (новосільні звичаї, обряди та повір’я) // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів: Ін-т народознавства НАНУ, 1999. – Вип. 2. Овручина. 1995. – С. 117-124.
55. Сілецький Р. “Закладщина” хати на Поліссі: Обрядово-звичаєвий аспект // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1997. – Вип. 1. Київське Полісся. 1994. – С. 83-96.
56. Сілецький Р. Традиційна будівельна обрядовість українців: монографія. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. – 428 с.
57. Славянская мифология: Энциклопедический словарь. Изд. 2-е. Москва, 2002.
58. Славянские древности: Этнолингвистический словарь в 5-ти томах / Под ред. Н. И. Толстого. Москва, 1995. Т. 1: А – Г; ...1999. Т. 2: Д – К (Крошки); ...2004. Т. 3: К (Круг) – П (Перепелка).
59. Славянские мифологические персонажи: CD-ROM. Информационная система для изучения славянской мифологии / Руководитель проекта Е.Е. Левкиевская. – АОЗТ “ЭТС”, 2002.
60. Слепцова И. С. Русалка // Рязанская традиционная культура первой половины XX века. Шацкий этнодиалектный словарь / Авт.-сост. Морозов И. А., Слепцова И. С., Гилярова Н. Н., Чижикова Л. Н. Рязань, 2001. С. 345)
61. Тишкевич Р. До проблеми збереження традиційної народної культури Полісся // Полісся: мова, культура, історія: Матеріали Міжнародної конференції. Київ, 1996. С. 301.
62. Токарев С. А. Религия в истории народов мира / Общ. ред. и предисл. А.Н. Красникова. 5-е изд., испр. и доп. Москва, 2005. С. 128.
63. Толстая С.М. Полесские поверья о ходячих покойниках // Восточнославянский этнолингвистический сборник. Исследования и материалы. – Москва: Индрик, 2001. – С. 151-205.
64. Толстая С.М. Ро́згыры // Полесский народный календарь. Материалы к этнодиалектному словарю. Р – Я // Славянский и балканский фольклор. Этнолингвистическое изучение Полесья. Москва, 1995. С. 258.
65. Толстой Н.И. Заметки по славянской демонологии: Каков облик дьявольский? // Язык и народная культура: очерки по славянской мифологии и этнолингвистике. – Москва, 1995. – С. 261-264.
66. Франко И.Я. Сожжение упырей в с. Нагуевичах в 1831 г. // Українці: народні вірування, повір’я, демонологія. – К., 1991. – С. 512-526.
67. Хобзей Н. Гуцульська міфологія: Етнолінгвістичний словник. – Львів, 2002. – С. 142-148.

68. Чубинський П. Мудрість віків (Українське народознавство у творчій спадщині П. Чубинського): У 2 кн. – Київ: Мистецтво, 1995. – Кн. 1. – С. 165.
69. Шейн П. В. Материалы для изучения быта и языка русского населения Северо-Западного края. Санкт-Петербург, 1903. Т. 3: Описания жилища, одежды, пищи, занятий; препровождение времени, игры, верования, обычное право; чародейство, колдовство, знахарство, лечение болезней, средства от напастей, поверья, суеверья, приметы. С. 319 [Сборник Отделения русского языка и словесности Императорской Академии наук. Т. 72].
70. Щербаківський Д. Сторінка з української демонології (вірування про холеру) // Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – Київ, 1991. – С. 540-553.
71. Falkowski Jan. Północno-wschodnie pogranicze Huculszczyzny. – Lwów, 1938. – Prace etnograficzne. – Т. IV. – 111 s.
72. Klinger W. Wschodnio-Europejskie rusalki i pokrewne postaci demonologii ludowej a tradycja grecko-rzymska. Lublin; Kraków, 1949 [Prace etnologiczne. Т. 2].
73. Moszyński K. Kultura ludowa Słowian. Warszawa, 1967. Т. 2. Kultura duchowa. Cz. I. S. 702.